

Finanse obliczeniowe - Duży projekt
Wycena skomplikowanych opcji barierowych
metodą PDE

Piotr Bochnia, Paweł Marcinkowski

19 czerwca 2014

Spis treści

1	Wstęp	3
2	Wyceniane instrumenty	3
2.1	Opcje z barierą monitorowaną dyskretnie	3
2.2	Opcje z barierą monitorowaną w oknie czasowym	3
2.3	Opcje paryskie	4
3	Dokumentacja funkcji	4
3.1	Opis funkcji	5
3.1.1	DM_out	6
3.1.2	DM_in	6
3.1.3	Double_KO	6
3.1.4	KIKO	6
3.1.5	Window_out	6
3.1.6	Window_in	6
3.1.7	Window_DoubleKO	7
3.1.8	Window_KIKO	7
3.1.9	CalculatePriceGreeksParisianOut	7
3.1.10	CalculatePriceGreeksParisianIn	7

1 Wstęp

Celem niniejszego projektu jest implementacja algorytmów wyceny wybranych opcji barierowych metodą opartą na rozwiązywaniu równania Blacka-Scholesa. Na podstawie danych rynkowych oraz charakterystyk opcji napisany w Octave program wyznacza parametry równania Blacka-Scholesa wraz z odpowiednimi dla danego kontraktu warunkami brzegowymi i końcowymi, a następnie rozwiązuje to równanie metodą różnic skończonych (schemat Crank-Nicholson). Poza ceną opcji obliczane są także parametry greckie: *delta spot*, *delta forward*, *gamma spot*, *gamma forward*, *theta*, oraz *vega*.

2 Wyceniane instrumenty

Wycenę przeprowadzono dla wybranych skomplikowanych opcji barierowych: opcji z pojedynczą, dyskretnie monitorowaną barierą, opcji z podwójną barierą (monitorowaną w sposób zarówno dyskretny jak i ciągły), opcji barierowych z barierami monitorowanymi w oknie czasowym, oraz opcji paryskich.

Poniżej wymieniono poszczególne typy kontraktów, dla których zaimplementowano algorytm wyceny. Niech T będzie czasem zapadalności opcji, K ceną wykonania, U i L odpowiednio barierą górną i dolną, oraz S_t ceną instrumentu bazowego w chwili t . Ponadto niech f będzie funkcją wypłaty dla opcji waniliowej tj. $f(x) = (x - K)^+$ dla opcji *call* i $f(x) = (K - x)^+$ dla opcji *put*.

2.1 Opcje z barierą monitorowaną dyskretnie

Niech $0 \leq T_1 < T_2 < \dots < T_L \leq T$ będą punktami monitorowania bariery.

- *Up and out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\forall t \in \{T_1, \dots, T_L\} S_t < U\}}$
- *Up and in* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\exists t \in \{T_1, \dots, T_L\} S_t \geq U\}}$
- *Down and out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\forall t \in \{T_1, \dots, T_L\} S_t > L\}}$
- *Down and in* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\exists t \in \{T_1, \dots, T_L\} S_t \leq L\}}$
- *Double Knock-out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\forall t \in \{T_1, \dots, T_L\} L < S_t < U\}}$. Zaimplementowano również wycenę tego typu opcji z ciągłym monitorowaniem bariery.
- *Knock-in Knock-out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \left(\mathbb{1}_{\{\exists t \in \{T_1, \dots, T_L\} S_t \leq L\} \wedge \forall t \in \{T_1, \dots, T_L\} S_t < U\}} \right)$. Zaimplementowano również wycenę tego typu opcji z ciągłym monitorowaniem bariery.

2.2 Opcje z barierą monitorowaną w oknie czasowym

Niech $0 \leq \tau_1 < \tau_2 \leq T$ będą punktami odpowiednio początku i końca okna, którym monitorowana jest bariera.

- *Up and out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\forall t \in [\tau_1, \tau_2] S_t < U\}}$
- *Up and in* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\exists t \in [\tau_1, \tau_2] S_t \geq U\}}$
- *Down and out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\forall t \in [\tau_1, \tau_2] S_t > L\}}$
- *Down and in* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\exists t \in [\tau_1, \tau_2] S_t \leq L\}}$
- *Double Knock-out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \mathbb{1}_{\{\forall t \in [\tau_1, \tau_2] L < S_t < U\}}$
- *Knock-in Knock-out* z wypłatą $X = f(S_T) \cdot \left(\mathbb{1}_{\{\exists t \in [\tau_1, \tau_2] S_t \leq L\}} \wedge \forall t \in [\tau_1, \tau_2] S_t < U \right)$

2.3 Opcje paryskie

Jednobarierowe opcje paryskie są kontraktami, w których własność *in* lub *out* jest aktywowana nie w momencie dotknięcia bariery lecz po pewnym ustalonym z góry czasie przebywania ceny instrumentu bazowego nad lub pod barierą (czas barierowy). Opcje typu paryskiego dzielą się na dwie klasy:

- *Parisian* - W momencie, gdy cena akcji jest równa barierze, czas barierowy jest zerowany.
- *Parasian* - Czas barierowy jest sumą wszystkich przebywań poza barierą.

Wypłata z opcji jest równa wypłacie z opcji europejskiej po spełnieniu warunków zależnych od typu bariery (analogicznie do tradycyjnych opcji barierowych) i zero w przeciwnym przypadku.

3 Dokumentacja funkcji

Wszystkie funkcje używane do wyceny opcji zwracają 7-elementowy wektor zawierający na kolejnych pozycjach odpowiednio cenę opcji, deltę spot, deltę forward, gammę spot, gammę forward, thetę oraz vegę. Funkcje przyjmują następujące argumenty:

- F_bid - kurs forward bid
- F_ask - kurs forward ask
- barrier - wysokość bariery (w przypadku opcji jednobarierowych, wyrażona w walucie kwotowania)
- Lbarrier - wysokość dolnej bariery (w przypadku opcji dwubarierowych, wyrażona w walucie kwotowania)
- Ubarrier - wysokość górnej bariery (w przypadku opcji dwubarierowych, wyrażona w walucie kwotowania)
- strike - kurs wykonania opcji

- `issue_date` - data zawarcia kontraktu (np. '21-May-2014')
- `expire_date` - data zapadalności kontraktu (np. '21-May-2014')
- `PPO` - liczba dni roboczych od daty zawarcia kontraktu do dnia zapłaty premi opcyjnej (*Premium Payment Offset*)
- `OSO` - liczba dni roboczych od daty zapadalności opcji do dnia rozliczenia kontraktu (*Option Settlement Offset*)
- `monitoring_dates` - wektor zawierający daty monitorowania barier w kolejności chronologicznej
- `price_type` - typ obliczanej ceny (poprawne wartości: *bid*, *ask*)
- `barrier_type` - typ bariery (w przypadku opcji jednobarierowych, poprawne wartości: *up*, *down*)
- `payoff_type` - typ opcji (poprawne wartości: *put*, *call*)
- `window_start_date` - data początku okna czasowego, w którym monitorowane są bariery
- `window_end_date` - data końca okna czasowego, w którym monitorowane są bariery
- `day_hat` - czas przebywania poza barierą konieczny do aktywacji bariery (w przypadku opcji paryskich, wyrażony w dniach)
- `isAsian` - parametr określający typ opcji paryskiej 0 - *Parisian*, 1 - *Parasian* (poprawne wartości: 0, 1)

Dodatkowo poprzez zmienne globalne przekazywane są parametry metody PDE

- `Mt` - liczba punktów siatki w wymiarze czasowym
- `Mx` - liczba punktów siatki w wymiarze przestrzennym
- `dsigma` - przyrost volatylity opcji używany do obliczania współczynnika *vega*

3.1 Opis funkcji

W tym podrozdziale zostaną przedstawione sygnatury funkcji służących do wyznaczenia cen oraz parametrów greckich instrumentów opisanych w poprzednim rozdziale. Każda z nich zwraca wektor 7 elementów zawierający kolejno cenę, deltę spot, deltę forward, *gamme spot*, *gamme forward*, *thetę* oraz *vegę*.

3.1.1 DM_Out

Funcja DM_out służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji dyskretnie monitorowanych *up and out*, *down and out*

DM_out(F_bid, F_ask, barrier, strike, monitoring_dates, issue_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, barrier_type, payoff_type)

3.1.2 DM_in

Funcja DM_in służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji dyskretnie monitorowanych *up and in*, *down and in*

DM_in(F_bid, F_ask, barrier, strike, monitoring_dates, issue_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, barrier_type, payoff_type)

3.1.3 Double_KO

Funcja Double_KO służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji z podwójną barierą typu *out* monitorowanych dyskretnie lub w sposób ciągły (należy wywołać funkcję z parametrem *monitoring_dates = []*).

DoubleKO(F_bid, F_ask, Lbarrier, Ubarrier, strike, monitoring_dates, issue_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, payoff_type)

3.1.4 KIKO

Funcja KIKO służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji z jedną barierą typu *in*, i z drugą barierą typu *out* monitorowanych dyskretnie lub w sposób ciągły (należy wywołać funkcję z parametrem *monitoring_dates = []*).

KIKO(F_bid, F_ask, Lbarrier, Ubarrier, strike, monitoring_dates, issue_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, payoff_type)

3.1.5 Window_out

Funcja Window_out służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji z jedną barierą okienkową typu *out*.

Window_out(F_bid, F_ask, barrier, strike, issue_date, window_start_date, window_end_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, barrier_type, payoff_type)

3.1.6 Window_in

Funcja Window_in służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji z jedną barierą okienkową typu *out*.

Window_in(F_bid, F_ask, barrier, strike, issue_date, window_start_date, window_end_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, barrier_type, payoff_type)

3.1.7 Window_DoubleKO

Funcja `Window_DoubleKO` służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji z podwójną barierą typu *out* aplikowaną w zdefiniowanym przez parametry oknie czasowym.

Window_DoubleKO(F_bid, F_ask, Lbarrier, Ubarrier, strike, issue_date, window_start_date, window_end_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, payoff_type)

3.1.8 Window_KIKO

Funcja `Window_KIKO` służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji z jedną barierą typu *in*, i z drugą barierą typu *out* aplikowanymi w wyznaczonym przez parametry oknie czasowym.

Window_KIKO(F_bid, F_ask, Lbarrier, Ubarrier, strike, issue_date, window_start_date, window_end_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, payoff_type)

3.1.9 CalculatePriceGreeksParisianOut

Funcja `CalculatePriceGreeksParisianOut` służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji typu paryskiego z barierą typu *out*.

CalculatePriceGreeksParisianOut(F_bid, F_ask, barrier, day_hat, strike, issue_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, barrier_type, payoff_type, isAsian)

3.1.10 CalculatePriceGreeksParisianIn

Funcja `CalculatePriceGreeksParisianIn` służy do wyznaczenia ceny i parametrów greckich opcji typu paryskiego z barierą typu *in*.

CalculatePriceGreeksParisianIn(F_bid, F_ask, barrier, day_hat, strike, issue_date, expire_date, PPO, OSO, price_type, barrier_type, payoff_type, isAsian)